GIÁN KHỔ NGƯỜI GIAI — SỐ KHO 2446 — MỖI SỐ : 0$02 — NGÀY THỨ NĂM 14 MAI 1925

DÉPOT LÉGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 3674

	HANOI						
	Bán tại nhà hàng, người đem đến nhà	Người đem đến nhà	Gửi về tỉnh lẻ	Gửi về Trung-kỳ và Ai-lao	Gửi về Nam-kỳ và các thuộc địa Pháp	Ngoại quốc
Một tháng	0$00	0$90	0$80	0$80	1$00	1$20
Các làng và các công-sở	»	0$80	0$70	0$70	0$90	1$00
Sáu tháng	3$00	3$50	3$20	3$20	3$30	6$00
Ba tháng	1$50	1$75	1$60	1$60	1$65	3$00
Một tháng	0$50	0$60	0$55	0$55	0$60	1$00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Colon, Hanoi

Fondateur : P. B. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
Une seule insertion. . . . 0,30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cách phòng trộm cướp ở các chốn thôn-quê

II

Người xưa có nói : « Người có công không thưởng, người có tội không phạt, dẫu vua Nghiêu vua Thuấn cũng không trị nổi được thiên-hạ ». Nhớn thì việc cả một nước, nhỏ thì việc trong một làng, nếu muốn cho công việc được trôi chảy thì thưởng phạt tất phải cho nghiêm-minh. Đã hay rằng lý-dịch và tuần-phu vẫn có cái chức trách cấm phòng ở trong làng, ngăn cấm quân gian phi, duy trì sự trật-tự, cho nhân dân được yên nghiệp làm ăn ; mà than ôi ! người có lương tâm, có can-đảm, không suy hơn quân thiệt, không nghĩ trước tính sau, không cần có cái gì khuyến khích ở bên ngoài, mà cứ tự mình lo làm hết bổn-phận, hạng người ấy thì thật là ít lắm ; huống chi là việc cấm phòng thì lại nhiều điều nguy-hiểm đáng lo, quân trộm cướp sức đã mạnh, nghề đã thạo, khí giới đã tốt, mà gan dạ lại liều ; tuần-phu tả thì sức đã yếu, nghề không quen, khí-giới không tốt, mà bụng lại nghĩ rằng dù mình có cố công cùng sức cũng chẳng ai biết đấy là đâu mà nhờ ra bị chết bị thương thì thật là thiệt riêng vô ích ; người này lần lút, người kia cũng theo mà lần lút, còn ai tội gì mà xuất đầu lộ diện, tranh giỏi dở ở chốn chiến-trường. Việc tuần-phòng ở chốn thôn quê ta, toàn là hư ứng liều sự, chỉnh bởi một phần vì cớ ấy.

Và gọi là khí-giới ở các chốn thôn quê ta, chẳng qua chỉ là sào gậy dao dựa, đã dùng trong việc tranh đấu lẫn-xẫng ; những quân trộm cướp đời nay, thì lại phần nhiều có súng ống ; đem dao dựa sào gậy mà địch với súng ống, thì bọn dạn mấy cũng phải sợ, mạnh mẽ mấy cũng phải thua ; quân gian phi chỉ độ giảm bảy thằng với vài ba khẩu súng, thế là đến dâu không ai dám lại gần, mặc sức tung hoành, nghiễm-nhiên là quân vô địch. Ấy việc cấm phòng ở chốn thôn quê ta, phần nhiều không ăn-thua gì cũng có một phần vì cớ ấy.

Lại còn khốn một nỗi nữa là ở các chốn thôn quê, thường có khi bị tai nạn mà cứ bưng bít thu giấu, không muốn cho đến tai quan trên, là vì có hai cớ này : một là sợ phiền nhiễu, lạ gì thói quen của người nhà quê ta, hễ dính đến việc quan là sợ, đã phải khai báo phiền phí, rồi lại phải đòi hỏi khám xét, sinh ra nhiều sự rắc-rối lôi thôi, chưa biết có được chút lợi ích gì bù lại phần đã mất đi hay không, mà lại thêm tốn hại theo sau nữa. Hai là sợ hiềm thù, trong đám cướp tuy có biết mặt biết tên mà tố giác với quan trên đi nữa, thì quân gian phi chưa chắc đã bị nã trốc ngay, mà mình đã kết mối thù to với chúng ; trong cái thời-kỳ quan trên đương đò xét, người có tội còn ở ngoài vòng, thì đêm ngày thắp thỏm lo sợ mà đứng ngồi không yên. Lại cho có nhờ tay trinh-thám giỏi, mà người có tội không thoát khỏi lưới giời, nhưng cũng còn sợ hai ba năm hết hạn phạt hạn giam rồi, chúng lại được tự do mà tung hoành như trước, đến khi ấy chúng mới giở cái thủ-đoạn báo phục, thì khốc hại lại càng thêm gớm ghê. Ấy vì hai cớ ấy mà lắm khi những nhà khổ chủ hoặc là hết sức thu giấu, hoặc là bất đắc dĩ thì cũng trình báo qua loa xong chuyện mà thôi, mà quân gian ác lại càng thêm dắc thế.

Vậy những người có chức-trách ở chốn thôn quê, đừng coi thường coi khinh việc tuần phòng mà qua loa chiếu lệ, phải lưu tâm chọn người có sức mạnh mới được ra tuần ; chọn một khu đất sàng khải làm trường tập võ, đón một người tinh thông võ nghệ, cứ một tháng mấy ngày, mỗi ngày mấy giờ đến rèn tập cho tuần-phu. Thứ là phải định lệ phạt và lệ thưởng ; trong làng có động dạng, mà tuần-phu trừng trình không phó cứu, hay là phó cứu bất lực, thì chiếu lệ trọng phạt, ai chống cự đắc lực, thì tùy công to nhỏ mà nghị thưởng, nhỡ ra có người đương trường bị chết, thì làng làm ma chay cho tử-tế, lại cấp cho nhà người ta tiền tuất, thưởng cho con người ta một tên nhiêu ; người nào bị thương lẫn xẫng, thì cấp cho tiền thuốc thang ; người nào không may bị què gây không làm việc được nữa thì cấp lương ăn cho suốt đời ; có như thế người ta mới vui lòng mà liều thân vào nơi nguy-hiểm. Người xưa đã có câu : có hậu thưởng thì người mạnh tự nhiên nảy ra ; thật là một lời nói có kinh lịch vậy. Nhưng nếu khi giới không tốt, thì việc cấm phòng cũng chưa được hoàn-toàn ; vậy nên làm đơn xin phép quan thủ-hiến tỉnh mình mua mỗi làng một vài khẩu súng, để tuần-phu rèn tập cho quen (nhất là những làng đã cải lương, thì càng dễ lắm, vì đã có tiền công-quỹ, hương-hội và lý-dịch hiệp lực mà lo toan). Làm như vậy thì tuần-phu đã có rèn tập mà giỏi nghề, lại ham thưởng sợ phạt mà không đến nỗi lần lút, lại có khí giới tốt đủ chống chọi với quân gian-phi, việc cấm-phòng tất là có hiệu-nghiệm.

Đó là những công-việc của những người có chức-trách ở chốn thôn quê, còn trùng-trị những quân gian-phi thì lại phải trông nhờ quyền phép của chánh-phủ. Mong rằng những quân gian phi đã nhờ sức trinh-thám mà mắc vào lưới trời thì xin giữ đẳng trọng trị, quân thủ-phạm thì hoặc đày hoặc giết, còn đồ đảng thì hết hạn phạt giam lại đem đi biệt xứ, cho nhân-dân khỏi lo sợ hiềm thù báo phục, thì tố cáo mới dám hết lời mà việc trinh-thám của chánh-phủ lại thêm man thêm dễ. May ra ở các chốn thôn quê, mới tuyệt tích những quân gian ác, mà dân lành được hưởng phúc trị-an, đó là một sự mong mỏi chung của nhân dân Việt-Nam trong buổi thóc cao gạo kém này vậy.

H. T. B.

Âu-châu điện-tín

(Cavite)

Ngày 12 Mai 1925

Tin về khí-cầu Los Angeles

Tin Lukehurst. — Người ta trông thấy khí-cầu « Los Angeles » hồi 3 giờ 10 sáng

Tin Washington. - Nghe đâu bộ hải-quân Hoa-kỳ có được tin của khí-cầu « Los Angeles » nói khí-cầu phải chống với gió bão suốt cả đêm, và khí-cầu đương đi ra mạn duyên-hải.

Ngày kỷ-niệm năm thứ 25 hòn-lễ Nhật-hoàng

Tin Tokio. — Ngày hôm nay khắp nước Nhật đều làm lễ năm thứ hai mươi nhăm hôn-lễ Nhật-hoàng. Quan khách đến mừng đông lắm. Nhiều nơi đặt tiệc mừng, rước xách, và hội hè. Ngày mai các công-sở và các ngân-hàng đều đóng cửa.

Cái cách dùng những tù nhân

Tin Washington. Hội liên hiệp lao động ở Hoa-kỳ định đề-nghị để bãi cái cách bắt tội-nhân làm việc ở Hoa-kỳ ngày nay, là cách lợi dụng công việc của họ và đương kỳ-nghề.

Núi lửa phun

Tin Guatemcla. Núi lửa Acutenanga lại phun, ôn thạch tuôn ra nhiều, nhưng không thấy động đất.

(Indopacifi)

Ngày 13 Mai 1925

Cuộc bầu-cử hội viên thành-phố ở Pháp

Cứ theo như một biểu tổng kê của bộ nội-vụ, thì trong cuộc bầu cử hội viên thành-phố là đảng liên hiệp đắc thắng.

Đảng xã-hội hơn được bảy xã ở quận Seine và mười lăm xã ở các nơi khác ; đảng xã-hội cấp-tiến được hơn một xã ở quận Seine và 57 xã ở các nơi khác.

Đảng cộng-sản hơn được ba xã ở quận Seine.

Quan toàn-quyền Merlin ở Pháp

Ngày 21 này quan Toàn-quyền Merlin sẽ tới Marseille.

Việc chiến tranh ở Maroc

Quân Pháp lại tiếp được viện-binh. Ab del Krin, tuyên bố rằng trong nước có việc chiến-tranh về tôn-giáo.

Hindenburg tại Berlin

Hindenburg đã tới Berlin, quan thủ-tướng Luther, các quan thượng thư, và nhiều quan-chức có đến đón ở nhà ga. Công chúng hoan-hô.

Việc chính-trị nước Bảo

Tòa án quân luật ở Sofia kết án xử tử mười người về đảng cộng-sản.

Nước Nga với nước Pháp

Nước Pháp tỏ ý không bằng lòng về bài diễn-văn của M. Voline thư-ký thứ nhất tại bộ đại-sứ nước Nga đọc tại một cuộc hội nghị của đảng cộng-sản đặt ra để riêng Tôn đặt-Tiên, thì M. Voline đã bị đình chức.

Việc chính-trị nước Nga

Cuộc hội-nghị của các hội-đồng Xô-viết đã bàn lại hội-đồng quản-trị Trung-ương, cả thảy có 300 viên. Trong số ấy có MM. Kalmine, Krowtaline, Zinoviw và Trotsky.

MỘT CÁCH PHẠT THẬT KHÁC THƯỜNG

Hiện nay ở Pháp có một hội-đồng điều-tra về việc bầu cử thứ dân nghị-viên năm ngoái đương xét xem tiền dùng về việc bầu cử các ông đảng lấy ở đâu. Hội-đồng có lấy lời cung của nhiều ông nghị-viên. Mà theo lệ thường thì trước khi cung điện gì, người cung khai phải giơ tay thề là nói thật. Vì cái lệ phát thệ ấy, mà sinh ra lắm việc rắc rối. Một ông nghị-viên về đảng Thiên-chúa giáo, xin đem cái chữ thập đeo trên mình phát thệ, hội-đồng cũng ưng cho. Lại một ông nghị viên về đảng cộng-sản đòi có một cái liềm và một cái búa thì mới phát thệ, vì cái liềm và cái búa tức là biểu hiện bọn lao động thôn-quê, bọn lao-động tinh-thị. Hôm ông đến cung với hai đồng, ông cầm một cái liềm và một cái búa để chéo chữ thập với nhau, rồi đọng cái vào đấy mà thề rằng : Tôi xin thề với hai biểu hiện này là cái biểu hiện của bọn lao-động thôn-giã và bọn lao-động thành-thị, đồng lao-động tác với nhau rằng tôi nói thật.

Giải đáp những điều pháp-luật

M. K. ở Đình dù giấy cuốn báo số 8336 có viết giấy nhắc về một việc đã hỏi trước là việc kiện đến danh giá, nhưng vì thư viết hỏi trước, nói không được rõ đầu đuôi, cho nên bản-quán chưa giải đáp được.

Nhân tiện xin nhắc các bạn đọc báo biết rằng những giấy viết hỏi về pháp luật mà viết không gửi gọn không đủ hiểu thì bản báo không thể giải đáp được. Bản-báo đã giải đáp giúp các bạn đọc báo không lấy tiền, chẳng lẽ mỗi lần gặp những trường-hợp như thế lại viết thư riêng để hỏi thì vừa mất thời giờ, vừa thiệt tiền bưu phí cho bản-quán nữa. Nhiều ông lại muốn bản-báo giải đáp bằng thư riêng mà cái tem gửi trả lời cũng không chịu gửi ! Như vậy bản-báo không thể sao chiều lòng các ngài được.

Sau nữa có nhiều ngài lại muốn được giải đáp ngay và có mách bản báo một cách tiện là mở thêm một tờ phụ trương. Bản-báo cũng biết thế, nhưng xin các ngài rõ cho rằng mỗi khi mở một tờ phụ-trương như thế thì phí tổn nhiều lắm. Vậy bản quán cứ phải theo thứ tự các bài đến trước sau các việc để hay khó mà giải đáp dần, vì có bài giải đáp ngay được, nhưng có bài phải kê cứu lâu mới giải đáp được.

CÂU HỎI. — Thưa ngài làm ơn chỉ giáp cho tôi việc sau này :

Nguyên tôi là lính sang Tây độ chinh-chiến, được Chiến-thư bội-tinh (croix de guerre) và về từ năm tháng 2 năm Khải-định thứ năm, trong *livret* nói là được trừ bị, không phải đóng sưu thuế phụ-trội. Lúc mới về thì lý-trưởng bảo là lính mộ sang Tây, lúc về phải đóng thuế thân. Tôi đột ngột không biết và lại nhà nước cũng chưa phát thẻ trừ, nên tôi cũng ưng đóng, kể đã được 5 năm cộng là 12$50. Đến năm nay quan Công-sứ mới phát thẻ trừ cho tôi. Xin ngài làm ơn chỉ bảo cho nhẽ thế bây giờ có thể làm đơn đòi Nhà nước xã thuế đã đóng làm kia không, mà làm đơn thì đệ vào đâu.

TRẢ LỜI. — Được, phải làm đơn bằng giấy tin-chỉ kêu quan Công-sứ tỉnh mình ở, ngài sẽ đệ lên quan Thống-sứ mà xin hoàn lại cho những số tiền ấy. Phải đính cả những tờ thuế thân những năm mình đã phải nộp vào cái đơn ấy.

VĂN UYÊN

Nhớ bạn xa

Nhớ bác nên lòng khó nỗi khuây,
Nhớ vì xa cách bấy lâu nay.
Nhớ khi nghị-động ngã cùng hoa-nguyệt,
Nhớ lúc nghĩa-ngã với nước mây.
Nhớ thư phòng-văn ngày họp mặt,
Nhớ sân ly-biệt buổi chia tay.
Nhớ mong mong nhớ vì ai đó,
Nhớ mãi rồi ra bẫn cỏ ngày...

Đan-Quế Phạm-đình-Liên

Tsai chara vợ ngồi vá áo

Vâng vẻ phòng văn các bút nghiên,
Xén kim, gỡ áo, mấy in tình-duyên.
Vẫn vương trăm đoạn tơ vò rối,
Ai có vì ai gỡ mối phiền?

Ngọc-Khương.

Mấy điều bình-phẩm

về cuộc đua xe-đạp chiếm giải quán-quân vừa rồi

Cuộc thi xe đạp ngoài đường 100 kilomètres chiếm giải quán-quân lần thứ 3 tại Bắc-kỳ năm nay, mở ở Hà-nội, đua ngày 3 mai vừa rồi, kết cục lại người chiếm giải năm ngoái được nhất, thế ra M. Marc Serge một mình thông lĩnh hưởng cả hai giải 10-tát như là : cuộc Hà-nội — Hải-phòng — Hà-nội 200 kilomètres (19 avril 1925) và cuộc Hà-nội — Sơn-tây — Thông — Hà nội giải vô-địch 100 kilomètres vừa rồi vậy.

Trước khi khai cuộc quán-quân này, người ta ai cũng nhận rằng : kỳ này kẻ thắng Marc Serge thì Bông sẽ chiếm được cái giải « Champion 1925 » ấy, thành thử Marc không sai, mà Bông thì phải thử hay, thật là một điều không ngờ cho Bông.

Song ta phải biết rằng : cái sức lực của mình, dù tráng kiện đến thế nào, cũng còn có khi khi-huyết không được điều-hòa. Ta cứ lấy một người sức-lực ra ch y trong 10 kilomètres mấy ngày như vậy, hoặc tiến bộ, hoặc thoái bộ, cũng còn phải nhiều chuyện đáng ; huống chi cuộc thi 100 km. thì lại sai nhau đến đâu. Vậy thì Bông kỳ này trội xuống thứ hay, cái lẽ đó, ta cũng phải nguyên sứa cho rồ.

Ta cứ lấy 18 cộng bằng mà xét, thì xe tốt mà nhẹ, bao giờ cũng có phần hơn, phần thì, thì người phải cũng cập giai bằn, chân tay gỗ-rắn, mới có thể chiếm hơn được, lại rất cần nghỉ được nhiều, ăn cho no, thì lúc chạy ở dọc đường tinh-thần mới khỏe hơn người khác được.

Trong vài năm nay, tại Bắc-kỳ có hai cuộc khó-khăn là cuộc Hà-nội-Nam định — Hà-nội 184 km. (25 novembre 1923) và cuộc Hà-nội — Hải-phòng Hà-nội 200km. vừa rồi. Bông đều thứ nhì cả, kể đã là một tay giỏi lắm thì phải.

Có người nói rằng : những cuộc chạy thi bằng xe đạp ở đường cái nếu cùng đi một lúc, thì người ta với người tây sai nhau không mấy, mà chạy từng người một, thì người ta có lẽ kém nghĩa là người tây bao giờ cũng vẫn khỏe-khoắn hơn, lời này cũng không phải là ngoa. Ta cứ xem cuộc Hà-nội-Nam định-Hà-nội năm xưa, thì hồ phải Le Stumph và Bông hai người ở dọc đường mượn lắm sức nhau, thì về thời trường đua xe đạp Hà-nội mới phân thắng phụ không ? vậy xin kỳ cuộc Hà-nội-Hải-phòng-Hà-nội cũng vậy, ở dọc đường hai người vẫn nhường nhau, không người nào dám trán lên cả, mãi đến Hà-nội thì mới chia nhất nhì, mà cũng sai nhau có một nửa bánh xe thôi.

Kỳ thi gái vô-địch năm ngoái (10 février 1924) cũng chạy từng người một, kết quả Bông được thứ 5 và Công thứ 6, xét ra cũng chẳng khác gì cuộc thi năm nay, nghĩa là chạy từng người một, cứ như lời đã kể trên kia, thì người ta vẫn kém người tây, về sau này người ta trở ra chăm tập nâng luyện, thì bọn may mới có điều bị-vọng, mà cuộc thi chạy ngoài đường chiếm giải vô-địch sang năm, ta chắc rằng : lại có phần kịch-liệt hơn là năm ngoái và năm nay.

Mấy kỳ này, Marc Serge đã tỏ tài-tình gặt được cả hai cái giải khôi-nguyên, song người em là Marc Rémy là sergent ở Lạng sơn cũng chiếm được giải nhất trong cuộc « autours Hà-nội-Hải-phòng 100 km. vừa rồi, mà cuộc thi vô-địch sắp tới sau đây, là giải thứ 6, ta có thể đoán rằng : sau này sẽ là tay địch-thủ với bọn thi chạy trong vòng (mới ra đợ 2 cuộc này).

Mấy quán-quân giải vô-địch xứ Bắc kỳ năm 1923, năm ngoái không dự năm nay cũng đứng vào bực thứ 3, kể từng vô giỏi ; còn Filly thứ nhì (2e catégorie) thì đáng khen lắm ! (Filly thì ở trên vòng vào hạng thứ nhì) như Descormes ; Jean-Gille, hai người này từ từ thứ năm, cũng không phải là tay tầm thường ! Còn Grimal ở Bắc-kỳ năm nay mới ra dự 2 cuộc này là lần thứ nhất (ở bên Pháp là một nhà Boisnar và cũng đã chạy thi xe đạp) mà cuộc amateurs chiếm giải thứ nhì ; cuộc vô địch thì thứ tám, cũng kể vào bực giỏi, ta lại đoán rằng : sau này sẽ là một tay kiện tướng ở trên vòng và người đường sát, còn Bernard cũng là một tay khá lắm. Công trừ ra thi chạy trên vòng, thì kỳ nào cũng kể vào bực trung.

Nói tóm lại, thi cuộc vô-địch 100 km, năm nay Marc Serge chạy có 3 giờ 5 giây, ở Bắc-kỳ trong vài năm nay, chưa từng có ai đi nhanh được như thế, mà so sánh với những cuộc chạy thi ở bên Pháp, thì kể cũng đã là một nhà rất thiện về nghề này vậy.

Ngày 25 janvier năm nay, Marc Serge và Demarneffe, hai nhà đó đã tổ-chức một cuộc chạy từ Hà-nội vào Huế, và từ Huế lại về Hà nội, đường trường 1340 km, chạy hết 63 giờ, kể đã khó khăn ! Nghe đâu bắt mãn cuộc này, lại sẽ mở một cuộc chạy từ Hà-nội vào Saigon nữa chừng 1700 km nữa, lần này nghe có Bông, Công là người ta, và Marc Rémy và Grimal, vân vân là nhân mới thi dự vào, thì ta sẽ lại được tin-tức sốt-sắng mà xem ai giỏi sáo hơn ?

Kỳ-giả tuy không dự vào cuộc chiếm giải quán quân năm nay, song cũng đã dự cuộc (assistance) 100 km rồi, nay xin tỏ cái cảm tưởng về cuộc vô-địch, để hiến độc-giả cùng quán, còn như ai tài ai giỏi, đã có hội-đồng xe-đạp phê-bình, kỳ-giả hiến thức số hạn, nay nhân-nước nhà cuộc chạy thi ở đường cái sung sướng đã được đông đủ các tay tài-tử, và được vui hơn đẹp hơn nữa.

P. Tchiko-Long (Việt-tr')

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 28 độ
15 giờ 31 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một ta.	15	10
nhì, —	14	25
ba, —	13	75
Thóc hạng nhất,	9	20
Bắp ngô	10	15

Giá bạc. — Kể từ ngày 13 Mai 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 f. 80.

Tin tàu. — Tàu *Chili* mang thư sang Pháp, trừ các vật có khai giá không kể, đến ngày thứ năm 14 mai hồi 16 giờ ở Haïphong sẽ chạy đi Tourane và Saïgon.

Thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống chuyến xe lửa 6 giờ 20 sáng thứ năm 14 Mai tại sở Bưu-điện chính ở Hanoi ngày thứ tư 3 Mai từ 20 giờ đến 21 sẽ mở một *Guichet* nhận để nhận thư.

Sau cuộc điểm binh mới rồi. — Sau cuộc điểm binh ngày kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc mới rồi, quan Toàn-quyền Monguillot có viết thư cho quan Tổng-soái để ngợi khen các hàng quân lính ở Hanoi về y-phục và cách cử-động của mọi người rất là chỉnh-tề và nghiêm có nhờ quan Tổng soái chuyển lời khen của ngài cho các hàng tướng-tá ấy và các quân lính.

Quan Thống-soái Aodlaner cũng nối lời, quan Toàn-quyền mà khen các hàng quân. Các binh lính đang phải phạt thì quan Tổng-soái tha cả, chỉ trừ những tội nào các quan đầu binh xét ra nên phạt thì không kể.

Hội Jeanne d'Arc tại Vientiane. — Theo như điện tín Lào mới gửi sang thì ngày lễ kỷ niệm bà Jeanne d'Arc tại Vientiane năm nay trọng thể lắm. Dân Lào rất nhau đi xem hội rất đông. Không xảy ra sự gì cả.

Hội-đồng bảo-hộ. — Hội-đồng bảo hộ đến ngày thứ năm 14 hồi 9 giờ sáng sẽ họp tại phủ Toàn-sứ có quan quyền Thống-sứ Krauthe mer chủ tọa.

Khám sổ chi-tiêu các làng. — Ai cũng biết chủ ý quan quyền Toàn-quyền Monguillot muốn cho các làng trong xứ Bắc-kỳ làng nào cũng lập được một hội-đồng hương-chính và một sổ chi-tiêu theo như tuế-lệ đã định, khiến cho chóng thành các công-quĩ của các làng. Ngay trước khi ngài về Pháp lần vừa rồi, ngài đã đi thanh-tra một lượt các làng mới cải-lương, thì ngài đã nghiệm ra rằng nhiều làng vẫn chưa lập được sổ chi-tiêu cho hoàn toàn như ý. Bởi vậy nay quan Toàn-quyền lại ủy quan Giám-đốc chính trị Bride đi khám xét lại các sổ chi-tiêu các làng, thì hiện quan Giám-đốc Bride đã bắt đầu đi khám các làng thuộc tỉnh Hà-nam.

HIỆU BÀO-CHẾ :

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

KIỂU MỚI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

Thi lấy học-bổng. Việc thi lấy học bổng sang Pháp mà bản-báo đã nói trong mấy số báo trước, thì nay đã có nghị định ngày 25 mai 1925 này ở Hanoi sẽ mở kỳ thi lấy để cấp học-bổng về năm học 1925-1926 Hội-đồng sát hạch kỳ thi ấy có M. Fenry quan cai-trị chánh hội-đồng ; MM. Sloan, giáo-sư trường Cao đẳng tiểu học (về khoa-học), Burit Debat, giáo-sư trường Cao-đẳng tiểu-học (về văn-chương) làm hội-viên.

Đã có LỤC-MẪU-ĐƠN thứ 1. . 0$ 28
ỨC ANH-HÙNG-NÃO trọn bộ.

Tòa án Đại-hình. — Vụ án đại-hình thứ hai năm nay đến ngày thứ hai 25 mai hồi 8 giờ sáng sẽ mở tại Hanoi do quan cố-vấn Paul Châtel.

Các việc phải xét trong vụ này là :

Việc Tây

Thứ hai 25 mai 1925 : Condoux Emile là Tây lai ở Vinh đánh chết người.

Thứ ba 26 mai 1925 : Raoul Alaix, Jacob Emmanuel Benjamin, Sotton Alphonse, Ng-văn-Vo, Ng-văn-Kế, Ng-văn Đ êm, Ng-thị-Mang, Trần-thị-Mi, ăn cắp ở tàu thủy và tùng đảng ăn cắp.

Việc Nam

Ngày thứ tư 27 mai 1925 : Đặng-kim-Thổ tức Phe, Đặng-kim-Hồ làm giấy bạc giả.

Ngày thứ năm 28 mai 1925 : Hồ-yu Tang đem giấy bạc giả vào Đông-pháp.

Ngày thứ sáu 29 mai 1925 : Hoàng-văn-Hồ chực giết người.

Ngày thứ bảy 30 mai 1925 : Hồ-Sap, Ho-luong-Cuong, Thong-nhian-Ton, Thong-suong-San, Ho-yock-They đem giấy bạc giả vào Đông-pháp và dùng giấy căn cước giả.

Ngày thứ ba 2 và thứ tư 3 juin 1925 . Phạm đình-Thuy và đồng đảng ăn cướp.

Ngày thứ năm 4 juin 1925 : Phạm-v-Voi phạm tội giết người.

Ngày thứ sáu 5 juin 1925 : Vũ-thị-Cót tức thị Loan đánh chết người.

Đến ngày 15 mai này hồi 15 giờ là buổi sau cùng hỏi lại các người bị cáo, đến hôm sau là 16 mai thì rút thăm lấy các ông bồi-thẩm tây và bồi-thẩm ta.

* * *

Nhân nói về chức bồi-thẩm tại tòa án Đại-hình (Cassessear), ta tưởng nên nhắc lại rằng cứ theo như chỉ dụ vàng-hi định ra mới thì các ông bồi-thẩm phải kén ở những người Nam biết chữ Pháp, vậy mà các ông ngồi bồi-thẩm những kỳ đại hình ở Bắc nhiều chẳng khác gì tượng gỗ vậy. Hai ông bồi-thẩm thực thụ và hai ông dự-khuyết thì chẳng mấy khi là có được hai ông, biết tiếng tây có thể nghe hiểu những lời tranh biện tại Hộ đồng được. Trong 4 ông có kỳ chỉ được một ông, có kỳ chỉ được một ông rưỡi hay hai ông rưỡi là cùng.

Tòa án binh. — Tòa án binh phiên ngày thứ ba vừa rồi xử việc hai người cai khố đỏ là Hà-xuân-Ngạn và Phan-trọng-Pawong cùng với bọn lính can về việc lấy khí giới chống cự với bề trên.

Ngạn ở ngày 15 juin 1924, một bọn lính khố đỏ và bọn khố-xanh đóng ở Chapa có huyện Bích sự với nhau, ông Cảm liền bắt mấy người khố đỏ bỏ bốt, chiêu thì thu, tức thì bọn lính tâm báo thù, rủ nhau chừng 40 tên đinh đến đêm thì lấy khí giới làm bậy. Nhưng may người ta đã rõ biết được tình ý của chúng, nên các viên chức tây giữ gìn rất, thành thử chúng không bao-động gì được cả, chỉ một vài kẻ lỗ ý không vâng mệnh trên mà thôi.

Sau khi xét hỏi nguyên ủy kỹ-càng, thì tòa kết nghĩ phạt Hà-xuân-Ngạn và Phan-trọng-Pawong mỗi người một năm tù và hai người lính khố đỏ nữa mỗi người phải 6 tháng tù.

Phòng điện-thoại ở Sầm-sơn. — Kể từ ngày 16 mai này trở đi, phòng điện thoại ở Sầm-sơn sẽ bắt đầu mở. Giờ làm việc chừng như giờ ở sở giây thép.

Ai muốn thông tin đi các nơi thì cứ mỗi ba phút phải trả tiền như sau này :

Ở Sầm-sơn đi Thanh-hóa và ở Thanh-hóa về : một bào.

Ở Sầm-sơn đi Phủ-lạng-thương, Bắc-ninh, Đáp-cầu và ở các nơi ấy về : ba bào.

Ở Sầm-sơn đi Hanoi, Hà-đông và ở các nơi ấy về : ba bào.

Ở Sầm-sơn đi Hải-dương và ở đấy về : ba bào.

Ở Sầm-sơn đi Hải-phòng Đồ-sơn, Quảng-yên, Uông-bí, Mao-khê, và ở các nơi ấy về : ba bào.

Ở Sầm-sơn đi Nam-định và ở đấy về : hai bào.

Ở Sầm-sơn đi Vinh-yên, Tam-đảo và ở đấy về : ba bào.

Ở Sầm-sơn đi Sơn-tây và ở đấy về : ba bào.

Những gian hàng ở Hội-chợ, sẽ bắt đầu cho thuê từ 1er Juillet sau.

VI ĐI XA MÀ BẠN

Hỏi tại số 44, phố Félix Faure Hanoi

Xe ô tô « Staderacker » 6 Cylindres 18 mã-lực, còi tốt lắm — 7 chỗ ngồi (hai ghế xếp) rất nhiều đồ phụ-tùng sau đoàn mới — Máy hâm mới — Accumulateurs mới — Máy bơm nước xang Zénith — Thực là một dịp rất tốt.

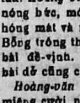
Giá bán : 2500 đồng.

BAN CHIU

Các thứ Tú sát dụng bạc, có đủ các thứ kiểu lớn nhỏ, khóa kín, có combinaison, được trả tiền làm nhiều lần, xin mời đến hay là viết thư về hỏi nhà « LA PERLE », 11 & 13, phố Tràng-thi (Rue Borgnis-Desbordes) Hanoi, và ở đây có bán cả các đồ chơi bày trong nhà, làm quà hay là đem biếu, thật đủ quý đẹp và sang trọng.

Mời các quý-khách chiếu-cố cho.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montéo

54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN

(Capsules huile de foie de morue)

Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.

Giá mỗi lọ : 0$ 80

魚肝油 丸

Lời cám ơn về cuộc hầu cử vừa rồi. — Chúng tôi rất lấy làm cảm ơn các ngài đã có lòng quá-bộ đi bỏ phiếu bầu cho chúng tôi hôm chậm ật 10 mai vừa rồi.

Tuy chúng tôi chưa được cả hân-hạnh trúng tuyển hội viên thành-phố kỳ này, song cũng được nhờ ân ngài chiếu cố bầu cho, và được các bạn hữu cổ-động giúp, thì đã chứng minh rằng : cái thịnh-tình của các ngài đối với chúng tôi rất là mật thiết. Lại có nhiều ngài phàn nàn về nỗi chúng tôi gửi giấy đến chậm quá đến nỗi nhiều ngài mãi chiều chủ-nhật mới tiếp được, thì sự chậm-trễ ấy là do bởi chúng tôi không định trước, mới trưa thứ sáu mới tình nguyện ra ứng cử, nên mới có sự sơ suất làm vậy.

Vậy nay chúng tôi xin có lời cảm tạ các ngài.

Nguyễn-huy-Hợi,
Nguyễn-văn-Đa « Đắc-Bằng »,
Trần-thọ-Cửu « Chân-Hưng ».

Muốn bán một cái xe đạp trẻ con (10 tuổi) còn tốt lắm.

Hỏi tại số 42, Boulevard Gambetta.

Quan Bốc-tơ Bi-cơ-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng thời trái-mùa.

Ở Phòng khám bệnh ở cạnh tại phố hàng Giấy, số nhà 33, Hanoi ông nói 314.

Quan Bốc-tơ có nhà cho người đi xem bệnh tận nơi.

Cần người làm việc

Người ta cần dùng một người thông ngôn, nói và viết chữ tây và chữ quốc-ngữ thiệt giỏi, nếu biết chữ nho càng hay, lại phải biết đánh máy chữ thiệt giỏi, chữ viết phải rõ tốt — để làm việc tại Vinh (Annam).

Nếu không đủ tư-cách kể ở trên này thì đừng nên hỏi, vô ích.

Phải có các chứng chỉ tốt.

Phải đặt đầu được 50 đồng. Có quyền-lợi về sau.

Gửi đơn và chứng-chỉ đến M. Guilhou, Greffier notaire, Vinh.

Hội Khai-trí tiến-đức. — Đến ngày chủ-nhật 17 mai hồi 3 giờ chiều hội đồng quản-trị hội Khai-trí tiến-đức sẽ họp tại bị-quán để bàn các việc sau này :

1. Duyệt tờ biên-bản kỳ đại-hội-đồng mới rồi ;
2. Bầu tòa trị-sự mới ;
3. Việc làm tự điển và việc đặt lương học ;
4. Việc linh tinh.

Hội Trí-trí. — Xin nhắc lại rằng đến ngày mai là thứ năm 14 tháng 5 tây này, hồi 8 giờ tối, ông Bỗ-Thận sẽ diễn-thuyết về : « Quan-niệm tăng-tế ».

Việc làm phúc bốc mộ âm hồn ở chùa Châu-long. — Khu đất ở ven hồ Trúc bạch cách chùa Châu-long chừng 300 thước tây, hiện nay nhà nước đang mở đường, mà trên khu đất này còn lắm phần mộ, đến non một nghìn ngôi mà hình như mồ về chủ cả. Ít lâu nay, một vị sư ở chùa Châu-long, đã được phép quan Bốc-lý, mở lòng nhân đức gia tay bốc dần những ngôi mộ lấy đi Song một cây làm chẳng nên non, vậy bà con ta, hết thảy kẻ chợ nhà quê, tưởng cũng nên mỗi người một ít, kẻ góp công người giúp của mà góp sức cùng vị sư chùa Châu-long, để chúng tôi vào cho thành quả phúc. Các nhà từ-thiện hoặc cúng tiền hoặc cúng tiền nên gửi cả đến chùa Châu-long sẽ có người cẩn thận thân-nhân và sẽ đăng các phương danh qui tính lên các báo-chương.

Làm cho non một nghìn âm-hồn sẽ được mồ yên mả đẹp, thì phúc cho cho bằng phúc này, bà con ta nên hết sức tán-thành. Mong lắm thay !

X.

* * *

Quan Bốc-lý Hanoi hứa cho 100 đồng, nay mới nhận được 20 đồng. MM. Ng-văn-Vinh 50 đồng, Phá-Lai, Sông-tế-Lợi 20 đồng, sư già thụ chùa Linh-sơn 5 đồng, bà Trần-thị-Cả 7 đồng, bà Trương Cửa Đông 0,50 Hoàng-đình-Ninh Lao-kay 2 đồng, bà chánh Ngọc 0 50, Ng-bá-Soạn hàng Dầu 1 đồng, Đào-ngọc-Trân, chauffeur Haïphong 2 $ 89, Ng-gia Tá 0 50, Trần-ngọc-Bình hàng Tre 2 đồng, Ng-văn-Thảo, 77 hàng Đào 4 đồng, Hoàng-văn-Ân, 25 thuốc Bắc 1 đồng, Phúc-thành, hàng Bạc 3 đồng, số 1 hàng Bạc 1 đồng, số 53 hàng Đào 2 đồng, số 11 ngõ Trạm mới 1 đồng, Hoàng-tân-Phong, 40 hàng Bạc 2 đồng, Phạm quang-Đại, hàng Buồm 5 đồng, bà đồng Thiên-tiên 2 đồng, bà giáo Lễ, 25 hàng Vải-thâm 2 đồng,, Vĩnh-lợi, 4 hàng Vải 2 đồng, Nghĩa-trường và Mỹ-trường 8 hàng Vải 2 đồng, Phạm quang-Trung 1 hàng Vải, 3 đồng, Dương-Đình hàng Vải 1 đồng, Ng thị-Dương, hàng Vải 1 đồng, bác Tiến-Cảnh, 78 hàng Đào, 2 $ 20.

Được phép nghỉ — Các viên chức có lên sau này được phép nghỉ lĩnh cả lương :

M. Trần-văn-Cai, thư ký lục sự thượng hạng hạng nhất tại tòa án tỉnh Kiến-an được nghỉ 29 ngày.

M. Mai-văn-Phương, giáo-sư hậu cao-đẳng tiểu học tại Nam-định được nghỉ 30 ngày.

M. Phạm-văn-Quang, công-chính chuyên môn tá-sự hạng nhì, được nghỉ 1 30.

Trúng danh. — Bản quán có tiếp được một bức thư của ông Lê-Xuân, thư-ký ở nhà hội-quán Khai-trí nói rằng bài đánh đàng trong số báo ngày 12 mai không phải là của ông viết, vậy xin nói rõ kẻo chết quan biết ông lại tưởng bài ấy là của ông chẳng.

RẠP CHỚP BÓNG PHỐ HÀNG BUỒM

FAMILY-CINÉMA — HANOI

Tuần lễ chiếu bóng rất đặc biệt !!!

Từ thứ bảy 9 đến thứ sáu 15 Mai 1925

Mỗi ngày hai buổi chớp

CHIẾU ĐẠI PHIM ẢNH TÀU

chuyện Tàu

ÁI-TÌNH VÀ PHÉP CÔNG-CHÍNH

« Amour & Justice »

Phim ảnh này của hội làm phim Tàn ở Thượng-hải làm ra chụp tại nước Tàu — kể từ vai nhỏ đến vai lớn đóng trò, toàn là người Tàu cả.

Phim Tàu của hội làm ảnh Tàu lần này mới chiếu ở Đông pháp, nay là lần thứ nhất.

Hết cả rồi. Nhiều ngài ở xa gửi thư và giấy tiền về bản-báo để mua vé cuộc đánh số « Lập đài kỷ-niệm các chiến-sĩ trận-vong ». Hiện tại bản-báo và các cửa hàng lớn tại Hà-thành đều hết cả, không còn một vé nào. Vậy xin các ngài đã gửi tiền về cho bản-báo thì hãy bình tâm một hai bữa nữa, bọn mạ ở các nơi xa không bán hết gửi về trả, thì bản-báo xin mua giùm hộ các ngài.

Một cái xác trong hồ Hoàn-kiếm. — Sáng hôm nay hồi 6 giờ người ta thấy cái xác một người đàn bà chừng 25 tuổi nổi ở trên hồ Hoàn-kiếm ngay chỗ xe điện tránh nhau. Nhưng không biết người nào tiện tuổi là gì và quê quán ở đâu, khám trong mình không có thương tích gì khả nghi nên đã cho mang vào nhà xác. Người này mặc quần nâu áo vải, tai đeo khuyên bạc có lẽ là người đi ở thì phải. Nhưng vì cớ gì mà chết ?

— Nhỡ chân sẩy bước ư ? hãi phận hèn duyên ư ? Hay là phải tay nhà chủ phũ phàng mà vài hoa dập liễu ư ? mà liều chết, chết một cách thảm thương như thế ?

Không biết chết ở hồ Hoàn-kiếm thì có cái lý-thú gì, mà sao các hàng nữ lưu ta, bất kỳ quý tiện lại thích chết ở trong hồ như thế nhỉ ?

PHÒNG-THĂM-BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thư đã nghỉ đang Bắc-đẩu bội-tinh. Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) 8mô.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 16 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 2 đồng một lần

XIN GIẤY LÂM-CHỨNG Giá 1 $ 50

Phòng khám bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 22.

GIÁY nói số 206

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Lại có người tự-tử. — Ngày thứ hai 11 mai, vào hồi 4 giờ sáng, ở làng Dư hàng có tên Ng-v Nha 26 tuổi, làm ruộng, thắt cổ treo xà nhà bếp tự-tử. Xác tên Nha đã đưa vào nhà thương để xét nghiệm, còn vì cớ gì mà tên ấy quyên sinh thì chưa rõ.

Xuýt nữa thì chết oẹt. — Hồi 17 giờ ngày thứ hai, Lê-v-Thanh 31 tuổi, nhà ở Lạc-viên, đi xe đạp qua quan-k ều bị chèn vào giữa một chiếc ô tô của ông đốc-tờ Forest và chiếc xe của hiệu Pesard May ông Đốc-tờ Forest hãm nhanh được ô-tô nên không ran gì, chỉ cái xe đạp bị hư hại trỏ.

Xác trẻ con. — Ở Hàng-kinh có một cái xác đứa con gái độ 3 tuổi và ở đường Belgique có một cái xác đứa con trai cũng trạc ấy, đều chết vì bệnh đậu mùa, không biết con cái nhà ai.

(Xem tiếp trang Thứ ba, cột thứ hai).

số 189

THUỲ-HƯ'

TRUYỆN DÀI DỊCH THUẬT

Tống-giang nhân lúc say rượu, mài mực cầm bút, viết lên trên tường vôi rằng :

« Thuở nhỏ học đòi kinh-sử
« Lớn lên không thuộc quyền-mưu.
« Khác nào một con mãnh-hổ,
« Kìn nanh giấu vuốt, nằm phục ở [chẫn hàng sâu.
« Trời xanh ghen-ghét chi nhau,
« Đến nỗi phải thích chữ đày Giang-[châu.
« Nỗi oan-cừu có ngày báo được,
« Bấy giờ mạch nước Tầm-dương [máu đỏ ngàu »

Tống-giang viết xong, vừa ngẫm-nghĩa, vừa hớn-hở vui cười, lại uống thêm mấy chén rượu nữa, ngẫm-nghĩ mừng lòng, bỗng nhìn thấy hoa chán, lại cầm bút viết nối bốn câu thơ nữa ở dưới bài *« Tây-giang-nguyệt »* như sau này :

« Tâm ở Sơn-đông thân ở Ngỗ,
« Bấy lâu than-thở với giang-hồ.
« Sau này thỏa được lòng bay bổng,
« Dám bảo Hoàng-sào (1) chửa [trượng phu. »

1. Hoàng-sào ở về đời nhà Đường thi tiến-sĩ không đỗ, tức giận đi làm giặc.

Tống-giang viết xong bài thơ, lại viết thêm năm chữ lớn ở dưới cuối bài rằng :

« Vận-thành Tống giang đề »

Viết xong, đặt bút xuống bàn, ngồi hát nghêu-ngao một hồi, lại nông thêm mấy chén rượu đầy nữa, không ngờ vui chén quá say, mới gọi tửu-bảo tính tiền. Khi trả tiền còn thừa, lại thưởng cả cho tửu-bảo.

Tống-giang đã áo đứng dậy, chân nam đá chân xiêu, mới mình lêng-thêng về đinh, mở cửa phòng vào lăn tại trên giường, ngủ thẳng một giấc đến canh năm tỉnh dậy, tỉnh chẳng nhớ gì đến việc đã tới ở Tầm dương-lâu hôm trước nữa.

Lại nói bờ sông *Giang-châu* bên kia có một cái thành nhỏ tên gọi Vô-vi-quân. Trong có một viên thông-phán người nhà là *Hoàng-văn-bính*. Người ấy dẫu có học, nhưng vốn tính xiểm-nịnh, mà tâm địa lại hẹp hòi, chỉ hay ghen-ghét những kẻ hiền-tài, hễ thấy ai hơn mình thì đem lòng làm hại, mà ai kém mình thì lại hà-hiếp người ta. Hắn làm hại người trong làng đã nhiều.

Hoàng văn-bính nghe nói *Sài-cửu* tri-phủ là con quan *Sái* thái-sư đương triều bấy giờ, vẫn thường ra vào siểm-nịnh, thành-thoảng lại cho thuyền qua sông, tìm vào bái-yết *Sài-cửu* tri-phủ, để mong kiếm lối ra làm quan. Chẳng qua cũng là số mệnh *Tống-giang* sắp bị một phen khốn-khổ, mới xui nên gặp phải cái tay đối-đầu ấy.

Hôm ấy *Hoàng văn-bính* đang ngồi nhà, không ở rỗi lấy gì tiêu khiển, liền sai hai tên người nhà đi mua mấy thứ lễ vật mới, rồi cũng một chiếc thuyền qua sông, định tìm vào bái-yết *Sài cửu* tri phủ, chẳng may lại gặp trong phủ đang có tiệc công, không dám tiến vào.

Hoàng-văn-bính toan ra thuyền tìm về. Bấy giờ tên người nhà đã đem chiếc thuyền buộc ở dưới *Tầm dương-lâu*. *Hoàng-văn-bính* nhân tiết trời nóng bức, mới trèo lên trên lầu để hóng mát và ngắm xem phong-cảnh. Bỗng trông thấy bên tường có nhiều bài đề-vịnh. Bài hay có nhiều mà bài dở cũng chẳng ít.

Hoàng-văn bính xem xong, mỉm miệng cười nhạt, sau xem đến bài *« Tây-giang-nguyệt »* cùng bốn câu thơ của *Tống-giang*, liền giật mình kinh sợ mà rằng :

— Bài này có giọng mưu phản, ai viết thế này.

Cuối bài có năm chữ lớn : *« Vận-thành Tống-giang đề »*. *Hoàng-văn-bính* đọc lại một lần nữa.

Đọc câu *« Thuở nhỏ học đòi kinh-sử, lớn lên thông thuộc quyền mưu »* thì cười ỉn ỉn mà rằng :

— Người này tự phụ không vừa.

Lại đọc đến câu : *« Khác nào như một con mãnh-hổ, kìn nanh giấu vuốt nằm phục ở chẫn hang sâu »* thì nghiêng đầu nghiêng cổ mà rằng :

— Người này không phải là một người chịu yên bề-phận.

Lại đọc câu : *« Trời xanh ghen ghét chi nhau, đến nỗi phải thích chữ đày giang-châu »* thì cười mà bảo rằng :

Người này cũng không phải hạng người cao-thượng, xem ra chỉ là một tên tù tội đày.

Lại đọc câu *« Nỗi oan cừu có ngày báo được, bấy giờ mạch nước Tầm dương máu đỏ ngàu »* thì lắc đầu mà rằng :

Không biết người này oán thù ai mà lại muốn sinh sự ở đây ! Nhưng nhà-nước là một tên tử-tội thì phỏng làm gì nổi !

Lại đọc đến câu thơ : *« Thân ở sơn-đông tâm ở ngỗ, bấy lâu than-thở với giang-hồ »* tại lắm-nhẩm gật đầu mà rằng :

— Hai câu này còn có thể tha-thứ được.

Lại đọc câu : *« Sau này thỏa được lòng bay bổng, dám bảo Hoàng-sào chửa trượng phu »* thì lắc đầu lè lưỡi mà rằng :

— À ! Anh này to gan thật ! Lại còn muốn lừng lẫy hơn *Hoàng-sào* thì không phải có lòng mưu phản mà là gì !

Lại đọc nốt câu : *« Vận thành Tống-giang đề »* thì ngẫm nghĩ mà rằng :

— Ta đã nhiều lần nghe nói đến cái tên này hình như là một tên tiểu lại thì phải !

Hoàng văn-bính gọi tửu-bảo mà hỏi rằng :

— Hai bài văn thơ này, ai viết ở đây ?

Tửu-bảo nói :

— Đêm qua có một ông khách vào uống rượu rồi viết ở đấy.

Hoàng-văn-bính nói :

— Người ấy hình dáng thế nào ?

Tửu-bảo nói :

— Trên mặt có hai hàng chữ kim-ấn, có lẽ là người trong lão thành. Người bảo đem mà làm.

Hoàng văn-bính nói :

— Phải rồi !

Nói xong, bèn mượn bút nghiên, lấy một mảnh giấy sao bài thơ ấy giắt vào trong mình, lại dặn tửu-bảo rằng :

— Nhà-ngươi chớ có lan chuyện đi nhé !

— *Hoàng-văn-bính* ở trên lầu xuống, về thuyền ngồi đợi hơn hết. Ngày hôm sau, khi ăn cơm xong, thấy trời lại đem lễ-vật đi đến cửa phủ Bẩy giờ *Sài-cửu* tri-phủ đang ở nhà trong, *Hoàng-văn bính* nhờ người vào bẩm.

Hồi lâu, *Sài cửu* tri-phủ sai người ra mời vào. Khi vào tới hậu-đường *Hoàng văn bính* cất chào và đưa biếu lễ-vật. *Sài-cửu* tri-phủ mời ngồi. Hai người cùng nhau chuyện-trò, rất là thân mật.

Hoàng-văn-bính bèn rằng :

— Đêm qua tôi đã tới phủ, định vào bái-yết đại-nhân, nhưng thấy trong phủ đang có tiệc công, không dám tự-tiện tiến vào, cho nên bẩm nay lại vào đây đã bái-yết đại-nhân vậy.

Sài-cửu tri-phủ nói :

— Hai ta là bạn tâm-phúc với nhau, dẫu có vào công ngồi, cũng có ăn thua gì chỉ. Thế mà tôi không biết đã ra đón.

Người nhà pha trà mang. Khi uống trà xong, *Hoàng văn-bính* lại nói :

— Dám hỏi đại-nhân ! Lâu nay quan thái-sư ta có tin tức gì không ?

Sài cửu tri-phủ nói :

— Hôm qua vừa có thư đến.

Hoàng văn bính nói :

— Chẳng hay chốn kinh-sư độ này có tin tức gì lạ không ?

(Còn nữa).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

● TONIQUE TONKIOIS ●

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo khoa vệ-sinh in ra đây, chư không như có mấy thứ thuốc vẽ những bình lạ, làm trẻ cười, chớ trẻ con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, nhận-hiện Khải định thứ ba, tên Hội-sức phụng lời chỉ phê rằng: —

Chiếu sang đã được phòng cầu MONTÈS qui dùng, có nhẽ nên một thứ rượu bổ đã từng ngự dụng qua rồi hay, đáng nên giữ thuở-ng, trước lục phê phải gởi cho qui được phòng chế-hóng để tỏ lòng thần.

Khâm thử.

● Rượu này đã kế-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai dễ dùng mà chế được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tinh-chất người bản-xứ

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Lục cáo tiếp theo ở trang thứ tư bộ này.

Tin Trung-hoa

Ngày..... tháng..... trà-thị ở Vũ-di-sơn có lai-điện như sau này:

Năm nay về thứ thượng-đẳng hương trà bán không có mấy, là vì hiệu Sâm-Mậu đã giao hiện trước, định giá mua cả rồi, cho nên năm nay ở trà-trị chỉ phần-nhiều bán những thứ nhị-đẳng trà.

Các ngài muốn biết thượng-đẳng hương-trà mũ-vị, xin đến số 59, phố Hàng Ngang, Hanoi.

THI BẰNG SƠ-HỌC

Muốn thi bằng Sơ học Yếu lược, tất phải luyện tập quốc-văn; mà muốn luyện tập quốc-văn thì không gì bằng đọc « Chuyện Giải trí ».

Đã ra đến tập thứ V

Khi trong mình có rắn ngứa thì đứng có quào gẫy trầy da lấy Pommade Cadum thoa thì hết tuyệt.

Trẻ con lạc. — Tên A-Moui ở ngõ số 4 phố Tonkinoise (Maréchal Pétain) trình-cớ đứa con trai lên 7 tuổi tên là A-Sam lạc mất từ ngày 10 mai.

Đào-v Sang 35 tuổi buôn bán ở Andương bắt được một đứa con gái lên ba tuổi lạc ở đường bờ sông Tambac (Quai du Maréchal Foch) Vậy nhà áo mất con lại nhận người ấy sẽ sẵn lòng giao giả.

NAM-ĐỊNH

Quan phó-sứ mới. — Quan phó cai-trị Le Guénédal đã về lĩnh chức phó công sứ Lào tạ thay quan cai-trị Coy sắp về ngài bên quí-quốc.

Ông cầm Marain về Pháp. Chiều hôm 11 mai ông Cầm Marin đã cùng quí quyến đi xe hỏa ra Haiphong để đáp tàu về nghỉ bên Pháp,

Ô g Cầm Delsol trước ở Quảng-yên nay về Na n-định thay ông Marain.

Một trận dòn đau. Hồi tám giờ tối hôm 10 mai, lúc sắp đốt rác bỏ g ở phố Bờ sông, không biết vì lẽ gì mà một toán lính khố đỏ xô a nhau vào đánh người lính cảnh sá gác tại đấy một trận dòn đau.

Người cảnh sát ấy phải đưa ngay vào nhà thương điên-trị, còn toán lính khố đỏ thì lẫn tàn hết, k ông bắt được người nào cả.

Có lẽ lại lôi thôi về việc dẹp đường đấy chứ gì.

BẮC-NINH

Việc tiện hành. — Hồi 4 giờ 30 chiều hôm thứ sáu vừa rồi các quan lĩnh và c c quan phủ huyện có đặt tiệc *sâm-banh* tại dinh quan Tổngđốc để tiễn quan Chánh-sứ Lehé sắp về nghỉ và có mời tất cả các quyquan, các quý bà đầm trong hàng tỉnh đến dự tiệc. Các quan tỉnh có đọc một bài diễn-văn nói về việc quan Công sứ về qui quốc nghỉ lộ an-bão. Quan Chánh cũng đáp lại một bài.

Chuyến xe lửa 6 giờ hôm thứ hai, quan Chánh-sứ Lehé và quý phunhân đã sang Hanoi để đáp tàu thủy xuống Hải-phòng về quý quốc.

Ở trước sân gare có làm một cái khải-hoàn môn và bày hương án cắm cờ để bái-vọng. Các quý quan các quý phu-nhân các sở, các quan tỉnh, các quan phủ huyện, các viênchức tòng-sự các sở ra ga tiễn ngài đỏ mặt.

PHÚ-THỌ

Ngày lễ kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc

Chưa thấy năm nào lễ kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc được trọng-thể như năm nay.

Chương-trình thì đại để cũng như mọi năm là: điểm-binh, các trò vui như thi xe đạp, xe tay, nhảy bị, cột mỡ, đập nồi, vân vân. Nương có điểm mới lạ chưa thấy bao giờ là các học-sinh trường Pháp-Việt cũng dự hội kỷ niệm dix-sếp hàng diễu theo giang bộ nhà binh. Nguyên là các cậu đã tập từ mấy tuần lễ trước và nhờ được thầy cai Nguyễn-bá-Đông n mie 1524 và thầy quyền Nguyễn-văn-Lễ n mie 1483 đều có bằng thể-thao đã hết sức luyện tập, cho nên các học sinh trường Pháp-Việt mới đi được đều đặn không kém gì các bàng khố-xanh vậy.

Các cậu học-trò nay cũng được dự phần vào cuộc hội này thì xem ra ai nấy đều có cái cảm-giác rằng chính-phủ bản hạt có ý muốn ỷ vào dân-tâng mà lo-toan mọi sự tinh-hvượng cho trong xứ vậy.

Kỳ thi bằng Sơ-học yếu-lược. — Số học-trò ứng-thí là 398 người; được vào kỳ vấn-đáp 175 người, số trúng tuyển 166 người. Trong số ấy thì được 62 người có chữ Pháp (mention française).

Nguyên riêng một trường Pháp-Việt con trai ở đây đỗ 94 người; trường nữ học thì có năm cô. Còn thì là học-trò tất cả ấp Lâm-thao, Thanh-ba, Cẩm-khê. Số 62 người có chữ Pháp t i chỉ có 3 người của trường tư-thục, với ba cô nữ học-sinh, còn là học-trò trường con trai cả.

Một điều vẻ-vang cho trường Vĩnh-chân. — Bản-báo tiếp được bài sau này: Kỳ thi lấy bằng Sơhọc yếu lược bản-xứ tại trường Âmthương, huyện Hạ-hòa ngày 8 mai vừa rồi, trường Vĩnh-chân có 11 quyển thì thì đậu cả. Vẻ-vang thay! Kỳ này là buổi sơ-tiên, tuy không được rõng rã tiếng gì mấy, mà trường Vĩnhchân được kết-quả tốt đẹp như vậy là nhờ được ông giáo là người đứngđầu xưa nay vẫn hết lòng chăm-chỉ dạy bảo học-trò.

T. N. lai cảo.

Mật thám giả. — Vừa rồi có một nghề dân làm nghề đóng dấy đép ở phố Đệ tam đ sang Pau-đi-can đánh sóc đĩa thua, mới tìm kế đưa giấy ra nói mình là mật thám đi bắt thám đi bắt sóc đĩa, hăm ta chực lấy tiền để thảo đi nơi khác, nhưng quan sở-tại liền cho tìm vào hỏi giấy má, xét ra là g ấy giả mạo tại đã giải về nộp tỉnh. Hiện nay thầy mật-thám giả đã được vào làm việc sở Đề-lao để thám thịnh nữa.

Trốn được gần bảy tháng. — Sáng hôm chủ-nhật 10 mai, người ta đã bắt được tên By can án cắp tờ lụa tại Việt-tri của một nhà buôn tờ ở Hanoi mà bản-báo đã đăng ngày tháng 10 năm 1824.

Nguyên tên Dương văn By, quán ở làng Hà thao, huyện Phú xuyên, tỉnh Hà-đông, lúc mới đến ở Việt-tri thì đi ở với M. Kỳ-Bia, ganh đã hàng hóa đi bán các chợ, dần dần có vốn riêng xin ra ở ngoài buôn bán. Tên By thuê nhà ở phố Việt-lợi, ở với mẹ đẻ và vợ trước mới buôn hàng coi to lắm, và bốn năm nay mỗi ngày cửa hàng càng bé đi, đâm ra vay công lãi nhiều lung ở Việt-tri. Sở Cẩm Việt-tri đến bắt lại trốn được, cả h vài hôm sau mẹ, vợ và con lại trốn nốt. Đến bây giờ tên By ở đâu lại đi qua Phú thọ thì bị người ta tóm được.

THÁI-KHÊ

Tình thầy trò. — Ngày lễ mai mới rồi tức là ngày ông Nguyễn-Thức giáo-học thượng hạng nguyên đốc-học trường Lanh-tri đồ lên thay ông Hà-văn-Bình giáo-sư đốchọc ở đây đổi về Thanh. Trước k i ông Hà-văn-Bình sắp khởi hành, các học-sinh nhất là học-trò lớp ông tập nộp ân-cần xin dâng ông một tiệc tiễn chân một cách rất trọng thể, song ông hết sức chối từ. Đến sáng hôm l er mai ông cùng gia-quyến đi, chuyến xe hơi từ 6 giờ rưỡi học trò không kịp tiễn chân; nợ rất phàn nàn hối hận.

Cũng sáng hôm ấy học-trò lại xin phép đi đón ông C ức Koi ông tới nơi pháo nổ vang trời hai bận, hai hồ khí lão, mũ vải chào một cách rất bỉ h trọng.

Trông thấy cái tình thầy trò t ân yêu mật th ết như thế, thì ai cũng phải có cái cảm tình chân chính mà lại tin rằng đạo thầy trò ngày nay cũng chẳng t ếng xưa.

Cao-văn Cộng

VIỆC TRUNG-KỲ

VINH

Hội kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc. — Năm nay tỉnh ta làm lễ kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc tựa hồ như náo-nhiệt vui vẻ hơn mọi năm, là vì có quan sứ Châtel sắp sang về ngày hội này lắm, nên nhân-dân cũng ra chiều vui vẻ nô nức đi coi đông. Buổi sáng thì cũng duyệt binh đi vòng phố đến chiều thì có bay các trò chơi ở trại lính khố-xanh trong thành, nào các thầy giáo và học-sinh trường Thànhchung, và trường Yếu-lược Phủ-diễn hai hội đã gana với nhau. Sau có một trò đáng khen nhất là có mấy cậu học-sinh lớp một hai xiếc toàn những trẻ con làm lắm trò rất là khéo, chẳng kém gì phường xiếc người Bắc vô diễn, duy chỉ không có cầm thú mà thôi. Các cậu diễn buổi xiếc này để phô bày cái tài riêng ngày hội mà đã được nhiều các ngài xem khen ngợi là tài tình, vì các học lớm bọn xiếc người lớn cũng nỏn, cũng lọn, cũng đu, cũng đi trên dây, cũng vui nhộn thực buồn cười, cái điệu dạng thực là nhanh nhẹn, ấy thế mà những ngày nghỉ các cậu mở luyện tập chơi mà mới vài tháng nay các cậu đã đem diễn được trước công-chúng chẳng khác chi con nhà nghề.

Bọn xiếc diễn rồi, thì ra đua xe máy người xem thực đông, nhưng tiếc rằng năm nay quan trên lại lập hội trong thành mà ở trong trại lính khố-xanh nên nhân-dân muốn đi coi chỉ ngonngóe đi kiếm trò nay mà không tolấy, và trong trại lính là nơi nghiêm cấm xưa nay, nên nhiều người nhà quê không dám vô coi, thành thử lễ n hẳn một phần coi đi. Mong rằng tự nay có hội hè gì nên mở ở nơi mọi khi để cho công chúng cùng được hưởng thú vui.

Sao gạo và kém. — Nhân dân 2 tỉnh Nghệ, Tỉnh nhôn nhao lên vì nỗi gạo kém vì mùa năm ngoái đã mất mùa ngô, khoai, sắn, dân năm lại không được mưa tiết thuận, nên càng ngày thóc gạo lại càng tăng mỗi lên, nỗi dân nghèo khổ thường k'u làm một ngày được tới năm sáu bào mà cũng không đủ nuôi vợ con, vì giá gạo mỗi ngày mắt cao tới 13, 14 đồng một tạ tây hạng gạo xấu, ấy là nhờ có gạo các nơi như Nam-định và Thanh hóa hãng ngày cũng tải vào năm sáu xe, mà tàu thủy ở Haiphong ngày nào cũng có đến năm sáu trăm bao mà dân vẫn phải chịu đói kém như thế.

TOURANE

Lễ khánh-thành đài trận vong tướng-sĩ. — Chiều chủ nhật 16 Mai t ành phố ta đã làm lễ khánh-thành đài kỷ-niệm trận-vong tướng-sĩ rất là trọng-thể, có quan Khâm-sứ Trungkỳ làm chủ tọa.

Đài này kiến-trúc một cách đặc biệt trông khác kiểu cả các nơi, lập tại trước đồn kiểu xanh, đường vào đia vị trung-ương, xung quanh có đường lối tư thông bắt đợi, thực là một chỗn công-viện vui vẻ dễ ưa.

Đài xây bằng đá tảng, ở g ữa có trụ đa cao vót, trên trụ đựng bình « Gà trống Gaulois » mặt trước trụ có khắm một cành lá mạ vàng, mặt trước đài có khắm một tấm biển đá, kể lệ phương danh người Pháp tửtrận trong năm 1914-1918, chữ lên chạm vào đá thếp và g. Dưới đài có xây bồn hoa và bày ghế, mấy đường thành một cái vườn rộng rãi.

Chiều hôm ấy trong ngoài vườn đều có cắm cờ, kết hoa lá, p ía bên tay trái dựng lên một cái d ền-đàn, trên trụ treo hai lá cờ tam-tài lớn.

Khi gần đến 5 giờ thì xung quanh đã thấy người ta đến xem bao học vòng trong lớp ngoài. Các đoan quân lính khố xanh, khố đỏ, các nhà cựu chiến-binh lần lượt kéo đến giàn trước đài, đến phường nhạc-binh rồi đến nam nữ học-sinh các trường phục sức chỉnh tề, tay cầm cờ vàng và cờ tam-tài kéo vào giàn trước sân đài.

Đúng giờ quan Khâm-sứ cùng các quan chức đến, khi các ngài bước vào đến sân, thì phường nhạc nổi khúc quốc-ca Pháp, các ngài đều đứng lại trước l ối vị giơ tay thì quân lính lễ viếng các vị anh-hùng một hồi rất lâu rồi mới bước lên diễn-đàn.

Các ngài an tọa rồi có hai ông tới trước linh vị các chiến-sĩ trận-vong, một ông đọc tên họ các tử sĩ, kể đọc xong mỗi tên thì ông gia họ lên một câu rằng « ngủ ở nhôn chiến-trường vinh dự ». Hai ông đọc tên xong rồi, thì ông hội-trưởng đại-biểu các nhà cựu chiến-binh và hội-trưởng của hội-đồng tổ-chức việc lập đài kỷ-niệm ấy, đứng lên đọc m t bài diễn-văn tỷ thuật các công việc v. v. Kế đến quan Binh-bộ Thượng-thư Thân-trọng-Huề cũng đọc một bài diễn-văn; rồi đến quan chánh Đốc-lý Đà-nẵng Lemasson đọc một bài; sau hết đến quan K âm-sứ đọc một bài nữa rất dài. Các quan đọc diễn-văn rồi, đều bước xuống sau đài tới trước linh vị đặt vòng hoa; khi ấy phường nhạc nổi mấy khúc bi-ca, nghe rất là não nùng a oán, nhạc đánh một hồi lâu, lại nổi khúc quốc-ca đưa các quan về, rồi đại-chúng lần lượt giải tán.

Lễ kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc. — Lễ kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc năm nay cũng như mọi năm, chỉ khác có không thi xe đạp. Sáng 10 Mai, 7 giờ duyệt binh tại trước tòa Đốc-lý, 8 giờ trong giáo-đường có làm lễ cầu kinh và rước ảnh đi quanh thành p ố, 9 giờ đến 1 giờ chơi các trò vật tại đấm đất trồng bên cạnh tòa Đốc-lý. Tối 8 giờ có đám rước đèn và múa sư-tử đi khắp các phố.

Từ chiều hôm 9 tại trước tòa Đốclý đã kết sẵn hai cái thể-môn và treo có kết-tà trông rất trang hoàng, trong giáo-đường trần-thiết cực kỳ trang nghiêm chỉnh đốn, các nơi công-thự, quán dinh thương điếm, tư gia đều có treo cờ thếp đèn cả.

Ngày lễ năm nay trời ít nắng, lại nhân-dân hôm ấy trong thành phố có làm lễ khánh thành đài kỷ-niệm trận-vong tướng-sĩ, nên cái vẻ trang hoàng rộn rịp, lại có phần tấp nập hơn cả mọi năm.

T. L.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ tư 13 Mai 1925

TÂY HỒ CÔNG CHÚA

Ai ngờ mắt thành nói tiên,
Tương tình yêu mến hóa duyên hững hờ.

Tích hát này có hộ thầy tộc mới sắm mới lại, các con g ống mới sắm ấy trông rất là ngoạn mục. Lại có bọn nữ-nhạc ra múa hát rất vui.

Tối thứ năm 14 Mai 1925

TẠP KỊCH TRÍCH DIỄN

(*Lựa toàn chỗ hay*)

Đoạn thứ nhất:

KIM VÂN KIỀU

(*1 Cảnh*)

Thúy-Kiều cùng với 2 em đi thanh minh, gặp Kim-Trọng, hai người tỷ tình với nhau.

Đoạn thứ hai:

QUAN ÂM THỊ-KÍNH

(*2 Cảnh*)

Thị-Kính đi tu ở chùa Vân-tự, Thị Mầu hoa g ái đổ cho Thị-Kính (lúc bấy giờ đổi tên là Kính-Tâm). Làng ra bắt khoán.

Đoạn thứ ba:

LIỆT PHỤ CÁT NHU

(*1 Cảnh*)

Thầy-Điền đi gánh nước gặp Trần-Dâng là chàng công cợt ghẹo chạm phải vú, tự khi ấy 1 hầy Điền bỏ vú lại, chờ khi con lớn lên, nhân ngày giỗ chồng mới họ hàng đến giao con rồi cắt vú tự tử.

Đoạn thứ tư:

THAM THỰC CỰC THÂN

(*Hà mạch*)

(*1 Cảnh*)

Tấn hài kịch nay có một anh biển lận ra pha trò rất tuồ c ợi.

Xin xem chương trình và các bạch riêng. Đúng 8 giờ tối thì khai diễn. Xin các quý-khách đến sớm cho ạ xin giữ chỗ ngồi trước. Có b in vé trước từ tối thứ tư.

Hiệu kim-hoàn

HOÀNG-QUANG-THIỆN

Bijoutier

CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF

Hanoi, 91, Rue des Changeurs, Hanoi

Nhà làm đồ nàng bạc ở giữa phố hàng Bạc, chế-hiện có bằng tốt nghiệp về nghề chạm cho lại trường Công-nghệ Hanoi. Kén toàn những thợ sắt khéo, làm cẩn thận, vàng đúng tuổi. Các ngài chiếu-cố lại sẽ làm sốm, xin chắc được vừa ý, không phải lo ngại điều gì.

NÊU tiếp ai mắc bệnh suyễn, bệnh hen thì nên hỏi người ta dùng thuốc bằng bột, bằng điếu văn (REMÈDE D'ARTESENIR EXIBARD EN POUDRE, CIGARETTES).

Thuốc này hiệu các ông ai cũng lấy làm hiệu-nghiệm. Mỗi năm chúa được hàng nghìn người khỏi bệnh.

Đã bôi trong một cái điếu, hoặc trên một mảnh kim-khí mà đốt, rồi thở cái khói trước, thì lập tức ốt ngay. Có thể mua xem, sẽ thấy hiệu-hiện lạ thường. Mỗi thuốc quản Abyssinie Exibard (CIGARETTES D'ARTESENIE EXIBARD) cũng hiệu-nghiệm như

Trên cái bàng quản chung quanh hộp thuốc có in dấu-hiệu sau này mới là thực hiệu:

Có bán tại: H. FERRÉ & Cie, 28, Rue Richelieu, Paris, và các hàng Bào-chế.

Gởi bán tại: BLANC, Hanoi — MONTÈS, Hanoi

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở Quảng-đông hơn *Trà đã mấy mươi năm nay; có máy-móc chế-tạo ở Vũ-di-sơn, chọn các thứ trà danhxuân thượng-hảo hạng tại trên ngọn núi*

sao như liên tâm, lộ long và thủy-liên, vân vân, đóng cách hẳn-hoi điển nhã, xa gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà thơm mát dành, gọi là « SONG-BÌ CHINH-Tràdanh-trà » rất được nhiều quí-khách hoan-nghênh. Nay xin đem nhãn, đưa ra để quí-khách thường trà không đến nỗi mua lầm.

Các chi-điểm bán trà VINH-MẬU:

Nam-định: phố Khách, số 144.
Hà-nội: phố Hàng-ngang, số 25.
Hải-dương: phố Khách, số 14.

Vinh-Mậu trà hiệu nổi tiếng

NHÀ BÀO-CHUỒNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol chất: Salol và chất: Uroformine

Giá 1$30 một hộp

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn trình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống:

Cachets du Docteur Nofal

0$95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sự vọng.

Nếu phỏi yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhầm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết bệnh ho.

Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

GRANDS MAGASINS REUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

CÁC ĐỒ DÙNG TRONG NHÀ

Ấm cà phê, bằng aluminium poli	4 fr. 50
Một bộ 5 cái xoong, bằng aluminium poli, cán bằng gỗ. Từ số 12 đến số 20.	50 fr. 00
Faitout bordé, aluminium poli, hình tròn	15 fr. 00
Passe bouillon bằng sắt tráng thiếc, cán gỗ	2 fr. 25
Poelon bằng aluminium poli	2 fr. 50
Cối làm kem bộp mẹ thiếc, 2 lít.	25 fr. 00
Kéo bằng thép	5 fr. 00
Dao bổ tôi, 6 lưỡi	6 fr. 50

Boîte postale N° 40

Nếu ai mắc phải bệnh tinh a lậu và những bệnh ở đó mà hay tiết ra những huyết mủ, mà muốn được mau khỏi, không tốn tiền lại không hại đến sinh dục, thì nên dùng thuốc tiêm chữa của hiệu TRƯỜNG-LIÊN, n° 46 Rue Principale, à PAN-CAM, vì thuốc ấy là một thứ thuốc tiêm rất hiệu nghiệm, chỉ tiêm 3 lần là khỏi hẳn, không phải uống thuốc gì cả, không kiêng cữ gì cả, không phải đi lại nhiều lần, không mất thì giờ, không sợ ai biết, không phải tốn kém nhiều tiền, mà lại không hại đến sinh dục, thuốc ấy đã có nhiều người dùng rồi, đều khen là hay cả.

Ở xa muốn gửi thuốc tiêm về chữa thì viết thư hỏi ông Trương-văn-Liên, ở phố Pan-cam, số nhà như trên đây, thì ông ấy sẽ gửi thuốc về cho ngay.

TÂM-TINH-Y-QUÁN

Phố hàng Dầu, số 35 – Nam-định

Hiệu Tâm-tinh có thầy thuốc xem mạch, biết thuốc hay hẳn nhiều, trị bệnh hiệu nghiệm lắm, bán thuốc tiện giá rẻ, chữa đủ các bệnh mới lâu đã nguy đã trọng, số sống phục sức chữa cũng được hồi sinh khỏi tử, người giàu có lấy phải giá, người nghèo sang quá không tiền xin thuốc cũng cho chữa, cần dùng như sau này: đau ong mộng tinh, gi tinh, hoạt linh, tảnh linh dương suy không đủ, đàn bà kinh nguyệt không điều, huyết ít, huyết đen, huyết hôi, huyết tích khí hư sưng bụng đái, bầu sẩn hoặc kinh thấy gi liên miên sinh ra trăm chứng không để bạc có đi không nuôi, các chứng đi u bụng đau tức kinh n-rế, ho lao, hen, đàm suyễn, thổ huyết, khạc huyết, ọc nguyệt, ho huyết, lị huyết, bằng huyết phong tiếp cổ chướng bại liệt, 4 loại, giá chung giá mỗi hộp hay là thai 1 đồng

Dầu mắt có lông rậm hay ra lông mi bắn hiệu chỉ chữa nốn giờ thì khỏi mà mắt không có sọc, mỗi một 1 đồng. Trẻ con cam kinh đau suyễn tỉ lị mỗi thứ 5 bảo.

Lâu và giang mai lậu-hộ chữa khỏi và giữ-gọc không tiến tiêu lại sinh dục như thường mỗi chai 1 đồng, hai 1 bảo. Cao bổ sung thọ tối mỗi lang 5 bảo. Thuốc bổ sâm nhung sừng bổ hoàn giá trở trai gái đều dùng được cả mỗi hộp 1 đồng.

Thuốc cai á phiện ngài nào ăn nặng đã lâu uống nhất thông vật và đi lâm được thọ 2 tổng chữa 1 tổng, chai con 5 bảo, qui khách ở xa viết thư về bệnh bản hiệu gửi thuốc tới mau gửi sách linh hoa giải nghĩa, mất gửi mandat thước, xin để như sau này: M. TRẦN-BẮC SƠ dit TAM TÌNH-Y QUÁN à Nam-định.

HỎI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TRĨ,

nên các ông đã dùng đủ các món thuốc rồi mà chưa khỏi thì nên mua thứ thuốc bôi POSMADE ROYER, dùng độ ngay lập tức mà chóng khỏi hẳn.

Ở Pharmacie Royer bên hồ cửa DUPUIS, 77 & 79 Route à Hanoi và nhà thuốc LAPOM ở LAOKAY.

祥和裕
YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

48, *Rue des Cantonnais*, 48

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 268

Bản-hiệu có bán buôn các thứ vải nhiều, hàng tốt nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ

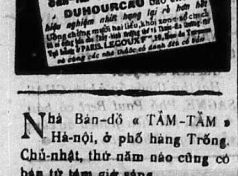
Có bán cả hàng ta (Bắc-kỳ) như the, nuyên, lĩnh, lụa, hồng, quế, sến sến cả hàng Saigon như Nhà the, sến sến.

Nay mới có áy các mặt, tăng thêm, mượn đem có cái mặt rộng khổ. Những hàng này bán buôn tăng tiến, nhờ không bán lẻ nó không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng chu nguyên không thể cắt được.

Qui-khách ở gần nên đến bản-hiệu mà mua, các ở xa thì gửi thư về, bản-hiệu sin gửi contre remboursement.

Cẩn-bạch

2016 YU-WO-TSEONG

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ-năm nào cũng có bán từ năm giờ sáng.

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài duyệt-báo rằng: phàm những số tiền quá hai hào (0$20) trở lên, thì xin gửi bằng măng-đa (mandats-postes); chớ dùng gửi bằng timbres.

Những số tiền trong hai hào mà trở bằng timbres xin gửi bằng tem giản thư (timbres-postes), từ thứ 0f.10 (0$04) trở xuống; chớ dùng gửi bằng timbres-quittances, timbres proportionnels hay là timbres de dimension.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rồi, sung đỏ đầy, đau đớn, ăn không ngon, ngủ không yên, khó liền. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1$ 40

Có bán tại : Nhà Ba chuông, Hanoi

Lại về chốn cũ

Hiệu LỢI-THÁI bán đồ vàng bạc có tuổi tinh cao để quý khách vẫn xa được biết nay bản-hiệu lại gióp về nhà cũ số 108, 110, phố hàng Bạc, Hanoi.

Quý-khách chiếu cố xin cứ gửi thư và tiền đến để, bản hiệu sẽ chiếu theo thời giá mà gửi hàng đến tận nơi.

Agents d'Annonces en Europe

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Truschet, PARIS

19, 1, 23, Ludgate Hill, LONDRES

C. J. BONNET

là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

Agents d'Annonces en Europe pour le « TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN »

Sté Mutuelle de Publicité

14, Rue Rougemont, PARIS (IXe)

THUẬN-THÀNH

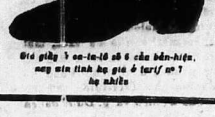
Bottier — Chapelier

7, *Rue des Caisses, Hanoi*

Kính trình qui-khách,

Bản-hiệu mới sang nhiều mẫu đá đẹp, gót cao-su Wood-Milne, dây giầy (lasset) bán buôn giá hạ, xin mời đến nghỉ chiếu-cố

NGUYỄN-TIẾN-HÀM kính mời

Giá giầy 3 cao-su đã 6 cửa bản-hiệu, nay xin tính hạ giá ở tarif n° 7 hạ nhiều

CÁC NHÀ THẦU KHOÁN! CÁC NHÀ CHỦ MỚI

NÊN CẨN THẬN!!!

VỀ VIỆC KHI DỤNG MÓN MỚI ĐI,

NÊN MUA KHÍ DỤNG

S.A.C.M. TOÀN BẰNG THÉP NGUYÊN

CÓ THỂ DÙNG ĐẾN KHI MÒN TẾT MỚI THÔI

CÓ CHỨA SẴN NHIỀU – TIẾP ĐƯỢC THƯ GỬI MANG NGAY

CÓ CÁC KIỂU ĐỂ ĐẶT CÁC MÁY

Cung cấp tinh đầy, chế máy đến, may nào có sẽ dùng vỏ bông được.

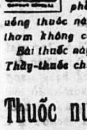
Ateliers de Constructions Mécaniques à HAIPHONG

Giây nói : Tên rút tắt : CABESTAN

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay người nếu.

Trị bệnh mất máu, khi người suy yếu thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rỏ phải, làm cho hay ho sốt uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ!

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết

MẠU BỔ 1$40

BỒ KIM-HOÀN

BIJOUX GOLDTUBÉ

Đang rất lại bán lại 1 fr. một gam

1 fr.75

Các thứ nhẫn gọi là BAGUES ECRISON trên này, thực là chắc chắn đáng tiền. Có khắc hai chữ tên, hoặc khắc cả tên như « MARIE », « SUZANNE », « SOUVENIR », giá 1 fr. 75. Xin quý-khách biên rõ số cỡ kiểu nhẫn muốn mua.

Nếu may các ngài mua thời cỡ nhẫn, nên các ngài không vừa ý, thì nhượng lấy sau bảo biên số tiền lại trả.

Còn như cỡ nhẫn thì các ngài cứ lấy một miếng giấy bắt, khoan một cái lỗ vừa đầy tăm mẫu lấy gửi một cái mandat 2 fr. 20, đến biên

BIJOUX GOLDTUBÉ, Rayon E

21, Rue Saint-Sauveur, PARIS

thì chuyển tức sau các ngài sẽ nhận được cả nhẫn và quyển Cadeaux đó và không có tăng

SÁP MỠ

Ba

PACHOD Frères & Cie LYON

KÍNH BIẾU CẢ HỘP

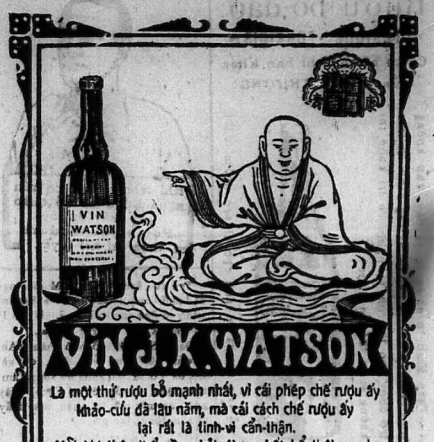
Các ngài xưa nay mua kính ở đâu cũng bán kính riêng, hộp riêng; nhưng nay bản hiệu lại có Đại-lý thêm một xiềng làm hộp alluminium ở Shanghai chất hộp kền nhẹ, chủ ý bản-hiệu muốn bán chiếu hàng để các ngài đều biết rằng thứ hộp ý mới chế ra thực là nhẹ nhàng. Vậy từ 1er Mai này trở đi các ngài mua một cái kính thì bản hiệu xin biếu riêng một cái hộp giá đáng 0$50.

Các ngài mua buôn xin Tính giá rẻ riêng.

LY-SENG-BAO

42, PHỐ HÀNG BỒ, HANOI

Cẩn bạch

Là một thứ rượu bổ mạnh nhất, vì cái phép chế rượu ấy khảo-cứu đã lâu năm, mà cái cách chế rượu ấy lại rất là tinh-vi cẩn-thận.

Mỗi khi thân-thể cần phải dùng chất bổ thật mạnh, dùng rượu ấy tất là hiệu-nghiệm mà chóng được hiệu-nghiệm.

Bệnh huyết suy, bệnh cân suy, bệnh gió, bệnh ngã nước, v. v.

Một cốc li-cơ. Uống hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Hiệu Bào-chế CHASSAGNE

59, Phố Paul-Bert. — HANOI

Hỏi mua một lọ con làm mẫu 0$10

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh gió.

Mắc bệnh gió, thường sổ ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh gió, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở muốn báo-quán gửi báo chỗ mới, thì gửi cho báo-quán tới giấy chữa báo, nhớ lại thư báo chỉ biểu cũ rằng vào đây, rồi gửi theo hà bao 0$20 bằng tem cũng được để chữa tiền giấy chữa khác.

Để sẽ không gửi tiền theo thì cứ để ngoài số như cũ buộc phải trả bằng tem.

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酷補

J. BLANC (*dệ nhất hạng bào-chế*)

Ông L. BLANC (*người nối-nghiệp*)

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每晚食者啦每各啦沒啡醋欺喫利

Bán lại: Hiệu Bào-chế J. BLANC

31 phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

yếu đuối vãng vọt

GÂY MÒN

Thuốc SIROP de DESCHIENS có huyết bò

Làm cho Gang tăng mau mạp, lý là mau có thuốc; là vào Lòng-gà trở nhiều.

Thuốc này bán khắp bốn bể nơi có nơi thuốc ở bán nhất. Các Ai thương tại Hanoi Paris đều dùng và Chữa mang tại Paris : DESCHIENS, 9 Đường Paul-Bert : và các nhà bán thuốc.

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000. HOẶC 200.000. HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Các mua vé tới giá 20 quan, sau tới đồng làm 20 tháng mỗi tháng xu người cược đóng trên tiền, tiền được ngay tức ra, rồng thành có quyền bảo-hiểm, là vé không có tại được số nhiều, chỉ chịu khó đánh đều một tí, thời bảo nhau không nghỉ đến, mà ở được ở ra cũng rất sẽ, lại được có quyền bảo-hiểm một số rất quý và nhiều quyền-nữa.

Vé Crédit National mỗi năm làm kỳ (*for some one of*) là (*on the*) 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre.

Mỗi lần rút số ra :

1 lô.	MỘT TRIỆU
1 lô.	500.000 quan
2 lô.	200.000 quan
3 lô.	100.000 quan
6 lô.	50.000 quan

Tiền rút số làm kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan

Mỗi số không có được trùng số với nhau mới nào. Muốn có rút vé số thì phải ngay 20 quan cho ông khách quan ký vào sổ Bảo-quản du Crédit National tại số nhà 10, Đường quan Thánh, Hanoi.

Tiếp bán ai ông làm nhân điều loại ngoại 12 Mars 1920.

« BƯỚI HUA ĐƯỢC HỌI BIỂU CHÚC CẢ »

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)